

Emadepäevale pühendatud kontsert Priiuse seltsimajas

Reedel, 11. mail, toimus Priiuse seltsimajas emadepäevale pühendatud kontsert. Olin sellel meeldejäaval kontserdil pealtvaatajaks ja tahan oma emotsioone teistele jagada.

Kontserdi alguses tegi meele härdaks segakoori Priius esituses laul „Ema süda”, erilisel meeldis kaunihääline solist Karl Aleksander Sirp. Lasteaed Kukupail oli väike, kuid mitmekülgne kava. Mudilased laulsid siiralt oma emast, vahvad olid ka luuletused.

Lasteaia lapsed tantsuringis

Siis jõudis esinemisjärg koolilaste kätte. Mulle, kui kunagisele muusikaõpetajale, teeb rõõmu see, et Sillaotsa koolilapsed laulavad üle aastate tõeliselt kenasti, mudilaskoor lausa mitmehäälselt. Erilisel jäi meelde Hendrik, kes laulis väikesest lõukoerast väga emotsionaalselt ja kaasakiskuvalt. Vaheldust ja särtsu tõid kontserdissse tantsud hooga muusika saatel, mis pani vaatajatelgi jala kõpsuma. Südamlikeks vahepaladeks olid laste omaloomingulised luuletused emast- kõige kallimast ja armsamast siin ilmas.

Laulab Sillaotsa PK mudilaskoor

Väike tilk tõrva meepotis võib kogu maiuse rikkuda: kahju, et mõned vanemad ei suutnud oma rahutuid rüblikuid, kes ringi jooksid ja kontserdi nautimist segasid, ohjeldada. Õnneks nad ei suutnud minu meeldivat muljet rikkuda ning lahkusin kontserdilt rahuldustundega südames. Aitäh meeldejäava elamuse eest kõigile esinejatele ning õpetajatele.

Aulike Lõõndre
Sillaotsa PK raamatukogu juhataja

Meeldejäava kontserdi ja huvitava näituse tänan lasteaed Kukupai õpetajaid Egle Tavita, Margit Liias ning juhatajat Anne Lõssenko. Samuti Sillaotsa PK õpetajaid Kaie Käär, Katre Sarap, Annika Tõnurist, Kadri Pihlar, Maris Palgi ning direktorit Ilvi Suislepp.

Aitäh Priiuse segakoori lauljatele, dirigent Laura Kägo-Saunasoo ning Karl Aleksander Sirp.

Ilona Vaagen
kultuuri-ja spordinõunik

Emale

Kui saaksin kõike panna sõnadesse
vahel kurbadesse, vahel rõõmsatesse,
näitamaks, kui kallis oled sa,
ei oska vahel seda hinnata.

Sa oled kui Eesti ilm:
vahel päike, vahel pilv,
vahel lased, vahel keelad,
vahel valu alla neelad.

Sa saatsid mind väiksena kooli,
sa olid ainus, kes hoolis.
Sa täitsid iga mu soovi,
nüüd sinu omi ma täita proovin.

Proovin täita su soove ja palveid
soovin eluaastaid sul kauneid,
et iilagi sul meelest ei läeks
minu sünnipäev.

Et minu üle olla saaks uhke,
et näos poleks murelohke,
et saaksin näidata sulle –
oled nii armas mulle.

Terje Kuljus
Sillaotsa Põhikooli 8.klass

Volikogu viieteistkümnese istung 18. mai 2007

Volikogu otsustas:

- Seada isikliku kasutusõiguse Sillaotsa Põhikooli kinnistule
- Tunnistada peremehetuks Haaslava vallas Kriimani külas endisel Heiti A4 talu maal asuvad kahe lauda varemed
- Võtta vastu Haaslava valla üldplaneering ja suunata see avalikule väljapanekule
- Määrata katastriüksuste sihtotstarbed:
Igevere külas Ignatsi kinnistu jagamisel- Rauno, Triinu, Tauno, Jüri, Tooma;
Lange külas Rajanurme kinnistu jagamisel- Rajatee, Rajaotsa;
Metsanurga külas Mäe kinnistu jagamisel- Oru;
Haaslava külas Kruusamäe kinnistu jagamisel- Kruusa;
Päkste külas Reinu kinnistu jagamisel- Reinujõe;
Tõõraste külas Kuremäe kinnistu jagamisel- Rõõvlimäe;
Päkste külas Ojaääre kinnistu jagamisel- Metsääre;
Haaslava külas Jõe tänava kinnistu jagamisel- Heki, Papli tee, Pajusalu tee, Pihlaka tee
- Muudeti osaliselt Haaslava vallavolikogu 14.09.2006 otsust nr 55

Volikogu määras:

- Haaslava valla ühissõidukipeatuste nimed

Sügisel algab koolitee

Õpetajale, kes jõuab oma lastega 3. klassi, on just see õppaasta küllaltki pingeline ja vastutusrikas, aga ka põnev ja mitmel moel rahuldust pakkuv. Kolmandat aastat koolitarkust saavad lapsed on juba hästi iseseisvad, tublid, teavad õpetaja nõudmisi, nendega on mõnus töötada. Samas on ees tasemetööd, üleminek järgmisesse kooliastmesse.

Sillaotsa koolis on traditsiooniks, et 3. klassi juhataja alustab sügisel tööd ka eelkooliga. Õpetaja saab vallast piirkonda sisse kirjutatud kooliminejate laste nimekirja, saadab neile kutsed eelkooli, võimalusel helistab vanematele, et kas ikka said kutse kätte. Eriti nendele vanematele, kelle kohta ei ole päris kindlalt teada, millisesse kooli laps läheb. See on selline nõ lobitöö.

Kohtusin oma tulevaste õpilastega esmakordselt oktoobris ning järgnevad õppepäevad olid iga kuu teisel laupäeval. Saime üksteisega tuttavaks, laps ütles oma nime, kui vana ta on, millal peab sünnipäeva, rääkis perest, lemmikloomadest. Esimesel korral oli vestlusringis kolm rahulikku poissi ja kolm energilist tüdrukut. Igal järgmisel korral aga tuli mõni laps juurde. Kevadel jooksis mööda koolimaja juba üheksa vahvat poissi-tüdrukut.

Kas üheksa õpilast klassis on liiga vähe või on just hea, et nii vähe? Nii ja naa. Õpetaja jõuab iga lapseni, kõik saavad tunnis rääkida, kõik jõuavad tahvli juurde, tekib peretunne. Loomulikult on nii väikesel klassil ka omad miinused, kuid nendest tuleb suuta üle olla ja need miinused plussideks kujundada. Näiteks pidada klassiõhtut, käia kinos, teatris ja ekskursioonil koos teiste algklassidega.

Eelkoolis ei ole võimalik lugema või kirjutama õpetada ja see polegi eesmärgiks. Lugema – kirjutama õpime ikka 1. klassis ja kahtlemata teeb ka lasteaed siin ära suure töö. Eelkool on ennekõike selleks, et lapsel oleks hea sügisel kooliteed alustada.

• Muudeti osaliselt Haaslava Vallavolikogu 26.01.2007 määruse nr 23 lisa 1

• Muudeti Haaslava Vallavolikogu 25.05.2006 määruse nr 15 „Riikliku toimetulekutoetuse vahenditest täiendavate sotsiaaltoetuste maksmise ja teenuse osutamise tingimused ja kord Haaslava vallas” § 14 lg 3 järgmises sõnastuses:
(3) Täiendavat sotsiaaltoetust küttepuude ja ravimite ostmiseks võivad taotleda käesoleva määruse paragrahvis 2 loetletud isikud, kelle kuu sissetulekud on alla riiklikult kehtestatud toimetulekupiiri kahe ja poole (2,5) kordset määra.

Määrust rakendatakse 01.juunist 2007

• Täiendati Haaslava Vallavolikogu 25.01.2001 määruse nr 23 „Haaslava valla eelarvest täiendavate sotsiaaltoetuste maksmise korra kinnitamine” punkti 14 alapunkti 14.3.1: 14.3.1. Ühekordse toetuse määraks on kuni 500 krooni, mida on võimalik taotleda mitte rohkem kui kaks korda aastas 14.4. Ühekordset sotsiaaltoetust võivad taotleda need isikud, kelle kuu sissetulekud on alla riiklikult kehtestatud toimetulekupiiri kahe ja poole (2,5) kordset määra.

[Otsuste ja määrustega on võimalik tutvuda Haaslava valla koduleheküljel www.haaslava.ee ning Roiu raamatukogus ja vallamajas]

Mida siis eelkoolis tegime? Mängisime, joonistasime, tantsisime, ajasime juttu. Natuke kirjutasime ja lugesime, täitsime huvitavaid töölehti. Päriskeele meeleolu lõi seegi, et lapsed pidid ka kodus mõne töölehe täitma, pisut lugema, värvima, joonistama. Julgen kinnitada, et seda tehti meelsasti ja innukalt. Järgmises tunnis sai täidetud ülesande eest klepsu valida. Lastele meeldis väga laulutund koos muusikaõpetaja Kadriga. Rütmi pilli oli nii vahva kõlistada-täristada-sahistada!

Novembris toimus esmakordselt algklasside ja eelkooli sportlik perepäev uues spordihoones. Lõbusast ja meeldejäävast üritusest kirjutasid detsembrikuises valla Teatajas kolmanda klassi tüdrukud. Usun ja loodan, et see üritus kujuneb toredaks traditsiooniks.

Viimane eelkoolitund oli kokkuvõtete tegemiseks. Lapsed said öelda, mis neile eelkooli tundidest enim meeldis või meelde jäi. Samal ajal kohtusid lapsevanemad direktoriga, et saada vastuseid tekkinud küsimustele.

Ettevalmistusaeg tipneb mai lõpus kogu koolipere piduliku tutipäevaga, kus 9. klass ütleb koolimajale hüvasti ja tervitab tulevaseid väikeseid õppureid.

Meie koosolemise aeg oli küll lühike, kokku saime 8 korda, kuid selle ajaga sain küllaltki hea pildi lapse oskustest, harjumustest, suhtlemisvalmidusest. Ja suur rõõm on seegi, kui laps, kes esimestes eelkooli tundides oli kartlik või häbelik, julges peagi rääkida, küsida, naerda, olla tema ise.

Loetud päevad veel ja algabki oodatud suvevaheaeg. Soovin kõigile õppureile - nii neile, kel juba mitu talve kooliteed käidud, kui ka neile, kes sel teel alles arglikke samme seavad- puhake, koguge jõudu, olge aktiivsed ja võtke suvest kõik, mis võtta annab!

Annika Tõnurist
3. klassi juhataja

Suvel töötavale õpilasele

Viimane kooliveerand paneb paljud õppurid mõtlema sellele, kuidas saabuv suvi meeldivalt, kuid samas kasulikult mööda saata. Üks võimalus on leida endale taskuraha teenimiseks sobiv töökoht.

Sealjuures tuleb silmas pidada seda, et alaealiste tööaega, tööohutust jne reguleerivad mitmed seadused ja määrused, millega saad tutvuda Tööinspektsiooni kodulehekülje kaudu: <http://www.ti.ee>

Töötamise ja palga saamisega kaasnevad aga ka maksukohustused. See tähendab, et Eesti tulumaksuseaduse kohaselt peavad kõik tulu (sh palka) saanud isikud maksma tulumaksu. Tööl käiv laps maksab tulumaksu samamoodi nagu täiskasvanu ja talle kehtivad samasugused maksusoodustused.

Kui asud suvel tööle Eestis...

Tulumaksu ja makse(te) arvestamine ja palgast kinnipidamine on tööandja kohustus, seega ei ole sinul vaja maksude tasumise pärast muretseda. Küll aga peaksid sa teadma, kuidas see käib ja kui suur on sinu palgasumma peale maksude arvestamist.

Maksuvaba tulu

Eesti elanikele kehtib maksude tasumisel maksusoodustus - maksuvaba tulu. See on osa töötasust, millelt tulumaksu ei arvestata. Sel aastal on tulumaksuvaba summa 2000 krooni kuus (24 000 krooni aastas).

Et tööandja teaks sinu palgast maksuvaba tulu arvestada, tuleb sul tööandjale kirjutada avaldus maksuvaba tulu rakendamiseks. Ilma avalduseta ei tohi tööandja maksuvaba tulu arvestada.

Maksud ja maksed

Tulumaks

Palgasumma, mis ületab 2000 krooni, maksustatakse tulumaksuga.

Tulumaksu arvestatakse palgalt tulumaksuseaduses sätestatud määra kohaselt. 2007. aastal on tulumaksumäär 22%.

Maksud, mis palgalt kinni peetakse

Lisaks pead teadma, et tööandja peab sinu palgalt kinni pidama ka töötuskindlustusmakse (0,6% palgast) ja kohustusliku kogumispensioni makse (2% palgast). Kogumispensioni makse peetakse kinni juhul, kui said eelmisel aastal 18-aastaseks või oled juba vanem kui 18-aastane.

See tähendab, et kui said 18-aastaseks 2007. aastal, siis sel aastal sinu palgast kogumispensioni makset ei arvestata, kui sinu 18 aasta sünnipäev oli eelmisel aastal (2006), siis arvestatakse.

Kogumispensioni makse kantakse sinu isiklikule pensionikontole pensionifondis ja see on raha, mis sinu pensioni hakkab suurendama. Pensionifondi valikust loe lähemalt Pensionikeskuse kodulehelt: <http://www.pensionikeskus.ee>.

Näide 1

Kui oled noorem kui 18 ja sinu brutopalk (palk, millest maksud on maha arvamata) on 3000 krooni, siis arvestab tööandja sinu palgalt tulumaksu ja töötuskindlustusmakse järgnevalt:

Töötuskindlustusmakse: $3000 \times 0,6\% = 18$ krooni

Tulumaksuga maksustatakse: $3000 - 18 - 2000 = 982$ krooni

Tulumaks: $982 \times 22\% = 216$ krooni

Sinu netopalk (palk, mille kätte saad) on 2766 krooni (3000-18-216).

Näide 2

Kui oled vanem kui 18 ja sinu brutopalk on 3000 krooni, siis arvestab tööandja sinu palgalt tulumaksu, töötuskindlustusmakse ja kohustusliku kogumispension makse järgnevalt:

Töötuskindlustusmakse: $3000 \times 0,6\% = 18$ krooni

Kogumispensioni makse: $3000 \times 2\% = 60$ krooni.

Tulumaksuga maksustatakse: $3000 - 18 - 60 - 2000 = 922$ krooni

Tulumaks: $922 \times 22\% = 203$ krooni

Sinu netopalk on 2719 krooni (3000-18-60-203).

Tuludeklaratsiooni esitamine

Kui tööandja on sinu töötasult tulumaksu kinni pidanud, siis sa tuludeklaratsiooni esitama ei pea. Samuti ei pea tuludeklaratsiooni esitama juhul, kui sinu palk ühes kuus on väiksem kui 2000 krooni.

Kui sinu töötasu on aasta jooksul olnud väiksem kui 24 000 krooni ja sinu töötasult on tulumaks kinni peetud, siis ei pea sa samuti tuludeklaratsiooni esitama, kuid deklaratsiooni esitamisel on sul õigus kogu kinni peetud tulumaks tagasi saada.

Kui sa ei ole teinud tööandjale avaldust maksuvaba tulu arvestamiseks, siis arvestab tööandja tulumaksu kogu sinu palgalt. See tähendab, et sa oled maksnud tulumaksu rohkem kui seaduses ette nähtud ja sul on õigus enamakstud tulumaks tagasi saada. Tulumaksu tagastab Maksu- ja Tolliamet ja tulumaksu tagasisaamiseks tuleb sul Maksu- ja Tolliametile 2008. a esitada tuludeklaratsioon, kus näitad, palju sa 2007. a teenisid ja kui palju palgalt maksu kinni peeti.

Tuludeklaratsiooni esitamise aeg ja võimalused

Tuludeklaratsiooni esitamise aeg on ajavahemikus 1. jaanuarist 31. märtsini, kusjuures alates 15. veebruarist saab seda teha Interneti teel (Maksu- ja Tolliameti elektroonses teeninduskeskkonnas). Elektroonilist deklaratsiooni saad esitada siis, kui oled Interneti-panga klient. Tuludeklaratsiooni on võimalik esitada ka paberil, kuid mugavam on seda teha Internetis, kuna tööandjad peavad andmed oma töötajatele makstud palga ja maksude kohta Maksu- ja Tolliametile esitama ja nii saab Maksu- ja Tolliamet deklaratsiooni Internetis sinu eest ära täita. Kui oled nende andmetega nõus, jääb sul üle ainult deklaratsiooni esitamiseks üks hiireklõps teha.

Iga tulusaaja esitab tuludeklaratsiooni ise, see tähendab, et lapsevanem oma tuludeklaratsioonil lapse tulusid deklareerida ei saa.

Kui oled noorem kui 18-aastane, siis peab deklaratsioonile alla kirjutama kas ema, isa või seaduslik esindaja (hooldaja vmt).

Kaia-Liis Kallas
Kommunikatsiooniosakonna peaspetsialist
Maksu- ja Tolliamet

Lastekirjanik AINO PERVIK – 75

Roiu raamatukogus

22.aprillil tähistas oma juubelit paljude laste lemmikkirjanik Aino Pervik. Seoses sellega toimus 20.aprillil Roiu raamatukogus väike üritus. Raamatukokku tulid Sillaotsa Põhikooli 1. ja 2. klassi õpilased koos õpetajate Aulike Lõõndre ja Maret Roioga. Õpilased tutvusid raamatukoguga ja õp.Lõõndre andis ülevaate Aino Perviku elust ja loomingust.

Praegu on eriti populaarne Aino Perviku raamatute sari tüdruk Paulast. Kuid vaieldamatult kõige populaarsem raamatu kanglane on siiski Kunksmoor. Praegu on raamatukogus väljas näitus Kunksmooridest, pildid on joonistanud 1. ja 2. klassi õpilased.

Elle Kruus
Roiu raamatukogu juhataja

Toimus kohtumine rahva kirjanik Erik Tohvriga

Reedel, 11.mail toimus Roiu päevakeskuses kohtumine Erik Tohvriga – ühe viljakaima (17 romaani) ja populaarsema kirjanikuga.

kirjanik Erik Tohrvi

Tohvri raamatute suur menu ja loetavus seisneb tema oskuses kirjutada lihtsatest asjadest, lihtsate inimeste lihtsast elust.

Roiu päevakeskusesse oli kogunenud tosin inimest, et tutvuda tõelise rahva kirjanikuga. Ja nad ei pidanud pettuma, kirjaniku esinemine oli nii vahetu ja siiras. See oli nii huvitava ülesehitusega, hõlmates elulugu koos värvikate seikadega ja põhjalikku romaanituvust.

Juba esinemise käigus saadi vastused paljudele lugejat huvitavatele küsimustele, oli see ka juba 95. kohtumine lugejatega!

Mida Erik Tohvri praegu kirjutab, seda ta ei ütle. Lausub vaid, et sellest ei tasu rääkida enne, kui asi valmis. „Võtkem eeskju kanast. Öeldakse, et loll lind, tegelikult tark. Enne muneb, siis kaagutab”

Lugejad jäid kohtumisega väga rahule.

Suur tänu osavõtjatele, Ilonale ja Ellele abi eest ürituse läbiviimisel!

Ene-Tiina Zoober
Roiu raamatukogu juhataja

Kui ma oleksin 9. klassi õpilane

Varsti on tulemas tutipidu ja kui ma oleksin 9. klassi õpilane, siis kannaksin seal ülikonda ja ma võtaks Niko puldiauto kaasa. Saali seinad oleksid väikseid tutikesi täis ja kõik oleksid rõõmsad. Pärast võiks toimuda mingi pallimänguvõistlus.

Direktor on kurb, sest varsti läheb jälle palju õpilasi ära, aga 1. klassi tuleb neid ka juurde.

Pärast lõpetamist läheksin kas keskkooli või kutsekooli. Kutsekoolis ma õpiksin müüjaks. Ma läheks kas toidupoe müüjaks või mingiks teiseks müüjaks. Aga enne pean ma eksamid ära tegema. Ma arvan, et geograafiaksam on kerge. Ma tahaks ka eesti keele ja matemaatikaeksamit teha. Inglise keeleksam on kindlasti raske. Sellest on kahju, et eksamid on suveaheajal.

Koolis käituksin ma noorematega hästi, kui nad just mind ei narri. Ma käiksin väljaspool kooli olümpiaadidel ja teistel üritustel. Ma ei suitsetaks nagu praegune 9. klass. Ma tahaksin olla juba 9. klassi õpilane.

Andris Lillemäe 3. klass

Kui ma oleksin 9. klassi õpilane, siis mul oleks, ma arvan, halvemad hinded kui praegu. Muidu ma kohtleks teisi väiksemaid lapsi hästi. Ma aitaks väiksemaid kui vaja. Ma ei lööks kedagi ega nügiks.

Kui mul oleks ees tutipidu, siis ma oleksin väga ära vil ja ootaksin seda väga. Tutipidu võiks olla ilus, seal on kindlasti palju rahvast ja palju väikeseid lapsi. Mul oleks seljas pintsak ja jalas kingad. See oleks nii ilus, et seda on raske ette kujutada.

Kui mul oleks ees palju eksameid, siis ma oleksin närvis ja mõtleksin, et oleks see juba läbi. Kindlasti ma juba õpiksin eksamiks ning pabistaksin tublisti.

Kui ma lõpetaks kooli, siis ma läheksin gümnaasiumisse ja õpiks seal edasi. Ma tahaksin järjest targemaks saada ja rohkem asju teada.

Ma sooviksin juba ise 9. klassis olla ja seda lõpetada.

Karl-Cardo Mere 3. klass

Õnnitleme juunikuus sündinuid

3	Virve Kallas Vello Kiho	1924 1933	Kurepalu Kriimani
5	Ida Vään Koidula Papp Anastassia Škadun	1920 1932 1939	Igevere Roiu Roiu
6	Vaike Reit Valter Ranken Asta Pedel	1933 1935 1936	Uniküla Aardlapalu Ignase
9	Velda Naulin	1934	Aardlapalu
10	Erika Traat Udo Laar	1925 1944	Roiu Metsanurga
11	Johannes Manglus	1947	Uniküla
12	Jefrosinja Lovkaja	1920	Ignase
15	Eldur Piho	1937	Lange
16	Vladimir Tiškin	1932	Ignase
18	Sale-Liia Janneste Milvi Kerov	1931 1937	Uniküla Tõõraste
19	Leida Vijar Maret Roio	1927 1946	Kitseküla Roiu
20	Pavel Mänt Peeter Tuul	1940 1945	Kriimani Uniküla
21	Lembit Lätt	1935	Aadami
22	Maria Mihhailova	1933	Koke
24	Liivia Mets	1930	Kurepalu
28	Aino Hint Vaida Link	1930 1934	Aadami Uniküla

30	Sylvi-Elisabet Arju	1924	Haaslava
----	---------------------	------	----------

Palju õnne!

Haaslava valla kultuuri- ja spordiüritused

01.06	Lastekaitsepäev Priiuse seltsimajas. Kurepalu rahvateatri etendus „Tuhkatriinu“	kell 18.00
15.06	Leivonmäe rahvamuusika ansambel Opeleekio ja segakoor Karpalot kontsert Priiuse seltsimajas	kell 19.00
17.06	Pensionäride ühenduse Kuldlõng suvealguse pidu Priiuse seltsimajas	kell 12.00
21.06	Sillaotsa PK lõpuaktus	kell 16.00
23.06	Võidupüha tähistamine Kurepalu vabadussamba juures. Presidendi süüdatud võidutule vastuvõtmine ja jagamine soovijatele (kaasa võtta tõrvikud või laternad)	jälgi reklaami
23.06	Haaslava valla jaanituli Kurepalu lauluväljakul	kell 19.00
29.06	Vallavanema vastuvõtt kõikidele koolilõpetajatele Priiuse seltsimajas (kutsetega)	kell 16.00

Revisjon vallamajas 1936

Järg aprillikuu lehes ilmunud artiklile...

Vesi ja veekogud on inimesi meelitanud iidsetest aegadest peale. Kes käib ujumas ja päikest võtmas, kes paadi või laevaga sõitmas, kes tahab rahu ja vaikust jne. On aga üks kindel seltskond, kes on meeldiva ühendanud kasulikuga, saades vee äärest korraka hingekosutuse ja kõhutäie – kalamehed.

Loeme allpool kala ja kalapüügiga seonduvast meie vallas. Selleks, et kala püüda, on tarvis veekogu.

Meie valla territooriumil on tervenisti või osaliselt Kriimani, Kitse ja Aardla järv ning Emajõkke suubuvad Porijõgi, Aardla jõgi ja Mõrajõgi. Mõrajõel asuvad ülespaisutatud Roiu ja Kurepalu paisjärved. Varem kuulus valla territooriumi alla Savijõgi. Lisaks veel erinevad ojad ja tiigid. 1968. aastal rajati Haaslavale kalamajand.

Aare Mäemetsa raamatus “Matk Eesti järvedele”, Tallinn, 1977, on kirjas:

“Mäletjärve oru külgharus asetseb Kriimani ehk Heiti järv. Selle järve veepeegel on 6,5 hektarit suur, keskmine sügavus on 3,4 m ja suurim sügavus on 7,9 meetrit. Järve kagukaldal asub Kriimani park. Selle rohketaimelise umbjärve nuhtused on talvised ummuksisse jäämised, mis laastavad järve elustikku.

Sellepärast on siin kõige ohtramaks kalaks koger ning üsna arvukalt ka linaskit. Järves leiduvat veel särge, roosärge, haugi, rühti, viidikat ja luukaritsat. Järve olude mittetundmist näitavad paljude vääriskalade - Peipsi siig, järvelõhe, meriforell – introductseerimise katsed, mis kõik lõppesid loomulikult ebaõnnestumisega. Mõne aja olevat järves püsinud karpkala. Järve kaldad on madalad ja mudased, kõvemat ja liivasemat põhja leidub kohati järve edelaosas.

Kriimani järvest 2 km Haaslava poole jääb 2 hektari suurune Kitse ehk Kitseküla järv, mis oma kõrgete kallastega jätab päris kauni mulje.”

Kriimani järve toodi kasvatamiseks erinevaid kalasorte juba 1890. aastate keskel. Siis toodi Peterburgist Keiserliku Kalakasvatuse Seltsi poolt paljudesse Eesti järvedesse erinevaid kalaliike. Võimalik, et Kriimani mõisnikul oli kalaseltsis mõni tuttav ja see korraldas kalade saatmise Kriimani järve.

Haaslava kant oli meelispaigaks mitmele tuntud harrastuskalamehele. Oskar Lutsu raamatus "Suvi" käis ärimees Kippel Porijõel tulusel. 23 aprilli 1934. "Postimees" kirjutas, et Porijõel on mitmele tuntud harrastuskalamehe – kirjamehed Erni Hiir, August Gailit, ajakirjanik Arnold Peterson – lemmikpaik. Linnarahvas käis kala püüdmas ka Emajõel Haaslava parve juures.

Kala näikse ka jätkuvat. 1920. aastatel olid Emajões töönduslikult tähtsad kalad: haug, latikas, säinas, koha, siig, turvas, tõugjas, vimb, ahven, kiisk, viidikas ja angerjas. Vähemtähtsaid kalaliike, mis kõik süüa sündisid, oli aga veelgi.

Ametlik kevadine püügiperiood kestis tavaliselt 15 märtsist 1 juunini ja sügisene 15 augustist jää tulekuni.

Järvede ja jõgede kohta olid tehtud rendilepingud, mille juures õngelubade väljaandmise õigus jäi riigile. Lubasid väljastas kohalik metsaülem.

Kalapüügiäärusi andis välja põllutööministeeriumi kalanduse osakond.

Riigiarhiivis on Põllutööministeeriumi Riigimaade ja Metsade valitsuse Riigimaade ameti akt nr 9765 – 20 veebruar 1928.

Selle järgi põllutööministeerium annab Tartu maakonnas, Haaslava vallas asuva Pori jõe alates Aardla järvest kuni Emajõeni 14 märts 1924 – 15 märts 1927 rendile Tartu linna kodanikule Peeter Jaani poeg Laanele. Rentnik tasub aastas 500 kilogrammi rukki hinna.

Kohe aga algasid probleemid. Porijõe ümber asusid endiste Piiskopi, Tõrvandi, Karlova, Ülenurme, Ropka, Veibri ja Haaslava mõisate maad. Kõik need maad olid aastate jooksul kohalikele talumeestele ära müüdnud ja lepingutes oli kirjas, et maaomanikul on õigus tema maa piiridesse jäävast veekogust kala püüda, mida ka tehti. EV õigusorganid tunnustasid kõiki eelnevaid lepinguid.

Teisalt kuulutati kõik veekogud riigi omandiks ja hakati neid soovijatele kalapüügiks välja rentima. Tekkisid õiguslikud käärid, millel sisuliselt ei olnud lahendust. Kui nüüd mingi tegelane tuli ja seletas kohalikele, et tema on rentnik, kellel ainsana õigus kala püüda, siis peletati ta lihtsalt jõe pealt minema.

Loeme Peeter Laane seletuskirja politseile: "Mina, endine Porijõe rentnik Peeter Laane, seletan, et kui mina augustis 1924. Porijõe peale kalu püüdma läksin, ilmus sinna kohalik talumees Rosenthal ja keelas kategooriliselt kala püüdmise ära. Pöördusin põllutööministeeriumi poole, kes tõendas kirjalikult, et võin kala püüda. Kui mina uuesti tahtsin kala püüda, siis lubasid kohalikud talupidajad minu kallal vägivalda tarvitada, kui mina jõe pealt ära ei lähe."

Kirbu talu omanik Rosenthali seletus: Mina olen Karlova mõisa omanikult jõeni ulatuva heinamaa ühes kalapüügiõigusega ostnud ja võõraid jõe peale ei luba."

Sisuliselt oli mõlemal poolel õigus ja võimalik lahend oleks tulnud alles pikast kohtuprotsessist. Ilma selleta olid aga talumeeste argumendid tugevamad.

Kuna Peeter Laane kala püüda ei saanud, teavitas ta sellest põllutööministeeriumi ja luges lepingu lõppenuks. Nii esialgu jäigi. Hiljem riigiametnikud aga arvasid teisiti. Rendiraha jäi ju tegelikult laekumata ja asi anti kohtusse.

1932. aastal nõuti Peeter Laanelt 175 krooni tasumist.

Lõpuks otsustas kohus, et kuna rentnik rendi objekti sisuliselt kasutada ei saanud, jääb riigil raha saamata.

1928-1935 oli Porijõgi rendil Gustav Priikko käes, kes maksis 1928-1931. aastate eest 51 krooni ja 1932-1935. aastate eest 43 krooni ja 26 senti aastarenti.

Samasugune segane lugu oli Haaslava valla Veibri mõisa järele oleva Savijõe rentimisega. Ka siin ajasid kohalik rentniku minema ja keelasid tagasi tulla. Riik aga nõudis rentnik Johannes Riidu poeg Inki käest tagantjärele 1924-1927 eest 137 krooni. Ka siin otsustas alles kohus, et raha pole tarvis maksta

1928-1935 oli Savijõgi rendil Gustav Priikko käes.

1935. aastal renditi Emajõgi linnapiirist kuni Luunja sillani ühes sinna suubuvate lisajõgedega 6 aastaks õngespordi seltsile. "Kalur."

Kala püüdmise kord oli iseenesest päris liberaalne. Seadus nõudis, et kala saab püüda kalapüügi õiguse omaniku või rentniku nõusolekul. Sisuliselt piisas aga õngeloast, mida sai osta kohaliku metsaülema käest 75 senti eest kuus. Vähipüügi luba maksis 1 kroon ja 50 senti. Õngeloa omanik võis püüda lubatud ajal käsiõnge, spinningu ja landiga.

Kriminaalseadustiku järgi võis stüüdlast kalapüügis keelatud ajal, kohas või viisil karistada arestiga mitte üle 1 kuu ja rahatrahviga mitte üle 100 krooni. Lõhkeainega kala püüdjale võis mõista kuni 3 kuud ja 300 krooni.

Ilma õngeloata püüdmise eest võis trahvida kuni 25 krooniga.

Kalapüügi kontrolli teostasid metsametnikud, aga nendel meestel oli palju muudki teha. Selle tõttu oli röövpüüdjate elu suhteliselt rahulik. Kala püüti nootade, kuuritsa, põhjaõngede, västra, dünamiidiga jne. Meelistegevuseks oli kevadel luhtadele kudema tulnud kalade püük. Kuulu järgi püüdsid kohalikud talumehed parematel aegadel kevadeti Aardla luhal kuni 20 puuda (320 kilo) kala päevas.

Kalasaak sõltus paljudest asjaoludest. Paikkonniti võis see olla väga erinev.

1930. detsembris maksis kilo silku 35-40 senti, sest kalasaak oli kogu maal kehva olnud. 1932 aasta kevadel oli aga täielik kalauputus. Kalasaagid olid suured ja hinnad langesid iga päevaga, sest liha odavuse tõttu osteti kala vähem kui tavaliselt. Peipsi ääres maksis puud tinti 20-40 senti, särge 50-150 senti ja haugi 2,5-3 krooni.

Tindikala osteti peamiselt loomade toiduks. Hobusekoorem silku maksis 4 krooni.

1932. sügis ja 1933. kevad olid aga kaluritele kehvad, päevas teeniti 1-2 krooni.

1934. aastal oli jälle Võrtsjärvel täielik rääbise uputus. 1935. kevadel oli Peipsil supersaak. Latika hind oli siis 13-15 senti kilo. Kallastelt kirjutati, et kalurid teenivad kuni 700 krooni paadi peale päevas.

Kui uskuda statistikat, siis söödi eelmise EV ajal kala vähe. Loeme ajalehest:

"Postimees" nr 335 – 9 detsember 1926.

"Meie kalatarvitamine on äärmiselt väike. Keskmiselt tarvitatakse Eestis aastas ühe perekonna kohta: 1 toos kilu, sprotte 1 toos 3,8 pere kohta, skumbriaid 1 toos 27 pere kohta, silmusid 22 tk 1 pere kohta, suitsusilku 1 kg pere kohta ja soolatud räime 1,2 kg pere kohta. Ainsana süüakse rohkesti heeringaid."

Ajalehtedes ilmunud lood Haaslava seotusest kalapüügiga on enamasti kurvad. Teada on mitu juhtumit, kui siin kalal käinud inimesed on erinevatel põhjustel ära uppunud.

Vähemalt kahel korral olid uppunud külma vastu tublisti viina võtnud.

Parem jätan need kurvad lood kirjutamata.

Küll on aga teada kohtulugu, mis sai alguse sellest, et kohalikud kalamehed näitasid linnasaksale, kes siin kala käis püüdnud, koha kätte.

“Postimees” nr 336 – 10 detsember 1931.

“Kuidas süttis suvemaja Ihaste luhal.

Suvel põles Haaslava vallas Ihaste luhal taluperemees Rosenthali heinamaal suvemaja. Hoone oli kerge ehitis ja püstitatud selleks, et seal hoida kalapüügiriistu ja ka tarvilisel korral kalapüüdjatele ja heinalistele peavarju annaks. Maja oli laudadest ja savist, uks oli kaetud plekiga ja akende ees olid luugid. Maha põles see maja öösel. Omaniku, Tartus

elava proviisor August Rosenthali seletuse järgi pidi põlemise ajal seal sees olema uus kalanoot, 2 abarat ja mõrd. Majake ja seesolev kraam olid kindlustatud 520 krooni peale, kuna kahju hindas omanik 700 krooni peale.

Kuidas tuli tekkis, selle kohta ei osanud keegi midagi öelda. Omanik arvas, et küllap olid süütajad kohalikud kalamehed, kellele ei meeldinud, et tema seal kalal käis. Nad süüdanud maja, et hävitada tema kalapüügiriistu. Kuid konkreetselt kedagi süüdistada ta ei teadnud.

Politseil ei läinud samuti korda süütajaid kindlaks teha ja nii lõpetas rahukogu prokuröri ettepanekul süüdistuse käesolevas asjas.”

Praeguste kalameestele soovin siinkohal head kalaõnne.

Taivo Kirm

Mis on Maarja küla?

1.juunil, rahvusvahelisel lastekaitsepäeval, esietendub Priiuse seltsimajas Kurepalu rahvateatri esituses kogupere näidend „Tuhkatriinu” laulude ja tantsudega. Rahvateater kutsub sellele etendusele ka noori Maarja külast, et pakkuda neile vaheldust ja kaasaelamislusti. Külas on juba valmis saksa, rootsi ja skandinaavia majad. Nüüd kogutakse vahendeid eesti maja ehitamiseks. Armas vallarahvas, siin on ka Sinul võimalus kaasa aidata. Tullles vaatama meie etendust, saad oma toetuse jätta annetuskarpi. Nii saad Sinagi osaleda eesti maja ehitamisel Maarja külla.

Teid tänades,

rahvateatri suured ja väiksed näitlejad

Eestis on üks pisike küla, kus kolmes majas elab 18 noort toredat inimest. Nad ärkavad hommikul, praevad endale paar naabrinaise toodud muna ja asuvad igaüks oma tööde juurde – üks kütab ahjud, teine söötab loomad ja kolmas koob vaipa. Päris

mitmed neist käivad ka koolis, sest õpivad ametit, mis annab neile üsna pea leiba. Maarja Küla on koduks 18-le vaimupuudega inimestele. Küla missioon on kantud ideest, et ka vaimupuudega inimestel on õigus elada inimväärselt ja mõtestatud elu. Põlvamaal Kiidjärve ja Taevaskoja vahel

asuv küla on täna suurimaks eeskujuks sarnaste eesmärkidega alles loodavatele kogukondadele üle Eesti. Küla elanikud pole külas pelgalt passiivsed hooldatavad, vaid arenguvõimelised inimesed, kellel kõigil on oma anded, soovid ja unistused. Nii on neil külas võimalik olla nii ideede generaatoriks, otsustajaks kui teostajaks. Küla on ainulaadne teiste samalaadsete seas, sest siin pole ei koristajaid ega kokatädisid, kogu töö tehakse koos juhendajatega ise ära. Ühest küljest valmistab see külaelanikke ette võimalikuks iseseisvaks eluks, teisalt annab aga elanikele enesekindlust ning pakub õnnestumise korral eduelamust. Täna võime uhkust tunda oma 15 elaniku üle, kes käivad koolis ametit õppimas. Maarja Küla on pilootprojektiks kahele kutsekoolile andmaks haridust vaimupuudega inimestele ning valmistamaks neid ette abitöolisteks mitmel elualal. Küla oluliseks võtmesõnaks on elanike areng. Selle tarbeks on alustatud arengukeskuse ehitamist, mille eesmärgiks on pakkuda elanikele võimalust end täiendada meelepärasel valdkonnas. Arengumajja on projekteeritud nii metalli-, puidu-, savi- kui aianduskojad, mis võimaldavad elanikel lihvida ja kinnistada koolis saadud teadmisi. Ühelt poolt on arengumaja oluline meie elanikele, teisalt tuleb rõhutada ka Eesti riigi vajadusi tööjõupuuduse leevendamisel – vaimupuudega inimesed teevad hea meelega kergema iseloomuga töid, mida nad on oskavad.

Maarja Ülper
Maarja Küla nõustaja

Uued sihtnumbrid Haaslava vallas

AS Eesti Post võtab kasutusele uue kirjade töötlemise liini, mis võimaldab lihtkirju kiiremini ja täpsemalt sorteerida.

Sellest tulenevalt on alates 01.juunist 2007 Haaslava valla haldusalas uued sihtnumbrid järgmised:

Aadami küla	62103
Aardla küla	62104
Aardlapalu küla	62105
Alaküla küla	62106
Haaslava küla	62107
Igevere küla	62108
Ignase küla	62109

Kitseküla küla	62110
Koke küla	62111
Kriimani küla	62112
Kurepalu küla	62113
Kõivuküla küla	62114
Lange küla	62115
Mestanurga küla	62116

Mõra küla	62117
Paluküla küla	62118
Päkste küla	62119
Tõõraste küla	62120
Uniküla küla	62121

Palun teatage oma uus sihtnumber kõikidele kirjasõpradele ja firmadele, kellele kirju ning arveid ootate.

Informatsioon

- Alates 4.juunist kuni 1.septembrini sõidab valla buss suvise graafiku alusel. Buss sõidab igal esmaspäeval neljapäevase sõidugraafiku järgi
- 9. juunil toimuvad XXV Vooremäe mängud Mäksa vallas Kaagvere staadionil
- 15.06. 2007.a kell 19.00 esinevad Priiuse Seltsimajas sõprusvalla Leivonmäe rahvamuusikud Soomest. Kontserdil esinevad rahvamuusika ansambel Opeleekio ja segakoor Karpalot. Mõlemaid kollektiivi juhatab Sinikka Lahti.
- AS Eesti Post Lõuna region võtab tööle Roiu postipunkti klienditeenindaja. CV ja avaldus saata AS Eesti Post Lõuna region personaliosakond, Vanemuise 7, 50001 Tartu. Info tel: 733 3775, 734 8332, 744 0609 või e-mailil: imbi.kivimaa@post.ee

WiMAX tehnoloogial põhinev traadita

INTERNETI PÜSIÜHENDUS

Haaslava vallas (Tartust kuni 20 km kaugusel)

* Allalaadimiskiirused alates 256 kbit/s kuni 2 Mbit/s

* Kuumakse alates 295.-

* Vajalike seadmete hind 5890.- millele lisandub paigaldustasu 990.-

Gilgames Grupp | 56 910 979 | info@gilgames.ee | www.gilgames.ee

Politseiatead

- ✓ 28.04.07 a. päeval varastati Roiu alevikust kaupluse juurest punast värvi lukustamata naiste jalgratas.
- ✓ 30.04.07 a. õhtul kogunes seltskond noori Unikülas Mäeotsa kinnistu korterisse, kus tarbiti alkoholi. Kohalekutsutud politseipatrulli korterisse ei lastud.
- 03.05.07 a. õhtul teatati konstaablile, et samasse korterisse on kogunenud sama seltskond alkoholi tarvitama. Korterrisse sisenemise ajal püüdsid akna kaudu põgeneda korteris olnud kaks meeskodanikku, kellede põgenemise takistas abipolitseinik. Põgeneda soovinud meeskodanikud peeti kinni ja toimetati politseisse isikute kindlakstegeviseks. Korterris olid veel kaks alaealist tütarlast, kes olid tarvitanud alkoholi ja alaealine noormees, kellel tuvastati alkoholijoove. Politsei poolt alustati asjaolude väljaselgitamiseks väärteomenetlust.
- ✓ 03.05.07 a. toimetati Roiu alevikust Oja tänavalt kainenemisele avalikku kohta joobnuna ilmumise eest vallakodanik Meelis. Vääritud teo eest karistas politsei Meelist 600 kroonise rahaträhviga.
- ✓ 08.05.07 a. leiti Tõõraste külast poldri maaparandus-kraavist naisterahva surnukeha. Surnukeha toimetati surma põhjuste väljaselgitamiseks lahangule.
- ✓ 09.05.07 a. toimus Aardlapalu külas liiklusõnnetus, kus pörkasid kokku kaks sõiduautot. Kokkupõrke tulemusena said sõidukid tehnilisi vigastusi, sõidukites viibinud inimesed said vigastusi ja nad toimetati kiirabiga haiglasse.
- ✓ 09.05.07 a. alustati kriminaalmenetlust selle kohta, et 13.04.07 a. Tõõraste külas toimunud tulekahjus hävis abihoone, põlengu tagajärjel tekkinud kahju on 50 000 krooni.
- ✓ 11.05.07 a. sundteisaldati Unikülast parklasse juhi poolt mahajäetud valgustamata ja tähistamata kaasliiklejatele ohtlik numbrimärkideta sõiduauto Mitsubishi.
- ✓ 14.05.07 a. alustati väärteomenetlust selle kohta, et Unikülas Mäeotsa kinnistul elav Marina rikub valla koerte- ja kasside pidamise eeskirju sellega, et temale kuuluvad koerad on maja ühiskoridoris järeelvalveta ja ta ei korista koerte tekitatud mustust.
- ✓ 17.05.07 a. alustati väärteomenetlust selle kohta, et 24.04.06. a. Aardla külas külaelanik Heinu tekitas külaelanik Aare `le varalist kahju 435 krooni, mis seisnes selles, et Heinu muutis Aarele kuuluva killustiku lükkamise ja segamise mullaga sihtotstarbeliselt kasutamiskõlbmatuks.
- ✓ Meeldetuletuseks lemmikloomade omanikele. Palume kinni pidada vallas kehtestatud koerte- ja kasside pidamise eeskirjadest ja koristada avalikes kohtades oma lemmikloomade väljaheidet.

Harras Tiisler
vanemkonstaabel

Mälestame lahkunuid

Linda Seliste
17.12.1921- 24.04.2007
Metsanurga

Olimpiada Demeskina
17.06.1932- 02.05.2007
Metsanurga